

SPOV
CHOTĚBOŘ

SPOLEK PRO OPRAVU VARHAN V KOSTELE SV. JAKUBA STARŠÍHO, APOŠTOLA, V CHOTĚBOŘI • TRČKŮ
Z LÍPY 61, 583 01 CHOTĚBOŘ • IČO: 05345154 • varhanychotebor.cz • info@varhanychotebor.cz

Výroční zpráva za rok 2016

Obsah

Historie a současnost varhan v Chotěboři	3
Vznik spolku	5
Akce v roce 2016	6
Hospodaření spolku v roce 2016	6
Závěr	7

Historie a současnost varhan v Chotěboři

Stávající dvoumanuálový pneumatický kuželkový nástroj s Barkerovou pákou postavil **Jan Tuček** v roce **1908** (op. 198). Nástroj je vestavěn do novogotické varhanní skříně se zlacenými řezbami. Nástroj má dochovanou tuto dispozici:

I. man (C - f3, 54)		II. man (C - f3,54)		Pedál (C - d1, 27)	
Bourdon	16'	Jemný kryt	16'	Violonbas	16'
Principál	8'	Housl. Princ.	8'	Subbas	16'
Flétna harm.	8'	Kryt líbezný	8'	Kryt tichý	16'
Kryt	8'	Klarinet (lab.)	8'	Cello	8'
Roh kamz.	8'	Salicional	8'		
Gamba	8'	Aeoline	8'		
Dolce	8'	Voix celeste	8'		
Oktáva	4'	Fugara	4'		
Roh kamz.	4'				
Kvinta šumivá	2 2/3'				
Mixtura 4x	2 2/3'				

II/I - 16', 8', 4', I/I 4', I/P, II/P

VK, P-MF-F-Pl, Hlavní spojka, Crescendo, Žaluzie II (šlapka)

Nástroj je funkční pouze s obtížemi a jeho stav lze hodnotit za havarijní. Výpustkové vzdušnice a dřevěné píšťaly jsou napadeny červotočem, hrací stůl a pneumatická traktura jsou již za hranicí životnosti. Kovové píšťaly jsou zhotoveny většinou z kvalitního cínového materiálu, ale jsou znečištěné a poškozené neodborným laděním.

Po zvukové stránce je nástroj poznamenán převahou ekválních řad, kde zvukovou korunu tvoří pouze dva smíšené alikvoty. Celkově matný dojem ze zvuku je způsoben také špatným stavem píšťal a poruchovou trakturou. Celkové pléno nepůsobí uspokojujícím dojmem. Po výtvarné stránce nástroj poměrně vkusně zapadá do pseudogotického interiéru.

Dosud poslední oprava proběhla v roce 1995 a realizovala ji firma Organa z Kutné Hory za cca 100 000 Kč. Již tehdy však firma poukazovala na celkově havarijní stav a navrhovala restaurování za 750 000 Kč.

Nástroj není zapsán v seznamu movitých kulturních památek, a podle mého názoru není bezpodmínečně nutné realizovat jeho pietní restaurování do původního stavu. Ostatně tato varianta by byla pro farnost zřejmě velkým luxusem (například podle aktuální nabídky od restaurátora R. Valenty by stála 3 136 000 Kč + DPH).

Ještě nákladnější by byla stavba nového nástroje, kde cena za 20 rejstříkový nástroj se v současné době pohybuje cca od 3 do 5 miliónů korun.

Další možností by byl nákup zachovalých varhan z jiného kostela (například ze zahraničí). Tato varianta může být finančně zajímavá, ale málokdy se podaří sehnat dispozičně a zároveň rozměrově vhodný nástroj.

Po vyloučení výše uvedených variant se tak nabízí prakticky jediné schůdné řešení, a to přestavba stávajících varhan na jiný ovládací systém. I zde se však nabízí několik způsobů řešení:

A) V případě, že by byly vzdušnice v použitelném stavu, lze místo pneumatické traktury přímo pod zvedací lišty (místo zvedacích barkerových pák) namontovat silnější magnety a ovládat je elektronickým systémem. Stávající dispozice by buď zůstala beze změny, případně by se dala upravit. Stávající hrací stůl lze přestavět na elektrické ovládání.

B) Pokud by byly stávající vzdušnice nepoužitelné, musely by se nahradit jinými (novými nebo staršími, ale použitelnými), které by se rovněž propojily s hracím stolem elektrickou trakturou. Přičemž konstrukce vzdušnic může být buď klasická kuželková nebo tzv. skříňová vzdušnice s přímým ovládním pomocí elektromagnetů.

Systém přímých magnetů má řadu výhod: Není zde žádný pneumatický mezičlánek jako u kuželkových vzdušnic, a tudíž celý systém je velmi rychlý, tichý, nenáročný na opravu, snadnější na výrobu a tím i levnější. Další výhodou je to, že se vzdušnice dají přizpůsobit prostorovým možnostem varhanní skříně a lze zajistit optimální přístup k ladění. Pomocí transmisí a extenzí lze jednu píšťalu využít individuálně v různých stopách nebo strojích, čímž se podstatně rozšíří barevnost varhan (nikoli však celková dynamika).

Pro přestavbu lze využít i stávající hrací stůl a vybavit jej novým elektronickým systémem ovládním, který umožňuje širokou škálu různých pomocných zařízení.

Pokud by se uvažovalo o změně dispozice, měla by v každém případě vycházet z původního romantického charakteru a měla by využít maximum použitelného píšťalového fondu. Případné rozšíření by mělo dodat nástroji větší dynamiku i pestrost barevných kombinací a zejména vyváženější a mohutnější pléno. Upravená dispozice by měla zároveň reagovat na současné liturgické potřeby i příležitostné koncertní využití.

Variantu přestavby varhan na systém přímých magnetů lze řešit stavebnicovým způsobem po jednotlivých ucelených etapách. Přestavba se tak dá zahájit i s menším finančním obnosem, nástroj může být brzy alespoň částečně funkční a lze jej postupně doplňovat dalšími řadami.

Vznik spolku

Z potřeby opravy varhan byla dne 14. 8. 2016 svolána ustavující členská schůze nového Spolku pro opravu varhan v kostele sv. Jakuba staršího, apoštola, v Chotěboři. Sešlo se dohromady 8 zakládajících členů, jmenovitě:

Jakub Pikla,
Jan Pikla,
Ing. Milan Linhart,
Pavel Valtr,
Zdeňka Vencbauerová,
Ing. Ludmila Pecnová,
Ing. Jozef Pikla,
Dana Čermáková,

Všichni jmenovaní svým podpisem na prezenční listině vyjádřili souhlas se zapsáním do spolku. Zápis do Veřejného rejstříku proběhl dne 20. září 2016. V průběhu roku se ještě stal členem na členské schůzi dne 15. 10. 2016 pan Mgr. Milan Moc.

Na ustavující schůzi byl rovněž zvolen tříčlenný výbor ve složení:

Jakub Pikla – předseda, Pavel Valtr – místopředseda, Ing. Ludmila Pecnová – členka výboru.

Hlavním bodem schůze bylo rozdělení úkolů při zápisu spolku, odsouhlasení budoucího systému fungování spolku a výhled možností do budoucna (viz Zápis z Ustavující schůze spolku, který je umístěn v sídle spolku.)

Druhá schůze spolku proběhla dne 15. 10. 2016. Pro malou účast členstva nebyla schůze usnášeníschopná a tudíž se jednalo pouze o informativních sděleních, jako je např. pokračování ve věcech spolku, přípravy na cyklus benefičních koncertů, ohlašování veřejné sbírky apod. Pro podrobnosti viz Zápis z členské schůze ze dne 15. 10. 2016, který je umístěn v sídle spolku.

Třetí schůze proběhla dne 27. 11. 2016. Jednalo se hlavně o cyklu benefičních koncertů, o možnostech, kde je pořádat, o propagaci, a také se připravovaly podklady pro dotaci na činnosti a benefiční koncerty pro rok 2017. Pro podrobnosti viz Zápis z členské schůze ze dne 26.11. 2016, který je umístěn v sídle spolku.

Akce v roce 2016

V roce 2016 se teprve začal Spolek dostávat do obecného povědomí veřejnosti. Napomohly k tomu mj. informativní články v městském periodiku „ECHO“, a rovněž informace z úst předsedy spolku na vánočních koncertech pořádaných v kostele sv. Jakuba. První byl koncert Dechového orchestru při ZUŠ Chotěboř, který se rozhodl věnovat vstupné z koncertu na účel Spolku. Jednalo se celkem o 13 070,- Kč. Druhý byl vánoční koncert mezzosopranistky Elišky Mlatečkové, která rovněž věnovala část výtěžku z koncertu na opravu varhan.

Hospodaření spolku v roce 2016

Celkem se podařilo shromáždit Spolku v roce 2016 **35 367,- Kč**. Výdaje činily **286,- Kč**. Podrobný rozpis příjmů a výdajů se nachází v následující tabulce:

Přehled příjmů za r. 2016 - všechny částky jsou uvedeny v Kč

Datum	Jméno	Částka v Kč
23.9.2016	Členské příspěvky	800
23.9.2016	Anon. dárkyně	1000
23.9.2016	P. Josef David	200
31.10.2016	Úhrada přes poštu	1000
11.11.2016	Stehno František	1000
14.11.2016	Čapková Anna	500
18.11.2016	Moc Milan	3000
23.11.2016	Petrusová Libuše	500
19.12.2016	Bělovský Jan	3000
23.12.2016	Fikar Ondřej	500
27.12.2016	SRPŠ ZUŠ - DOM koncert	13070
29.12.2016	Koncert Eliška Mlatečková	797
29.12.2016	Linhartovi Milan a Ludmila Gyn. Por. Ambul.	5000
30.12.2016	Melounová	5000

Výdaje spolku za r. 2016

pozn.: Od bankovních poplatků je SPOV osvobozen

Datum	Účel	Platbu provedl	částka	V hotovosti na pokladně k 31.12.2016
17.8.2016	Zásilka na KS	J.P.	-48	304
23.9.2016	Zásilka na KÚ	J.P.	-38	
26.9.2016	Správní poplatek	J.P.	-100	
30.9.2016	Správní poplatek	J.P.	-100	

Příjmy celkem	Stav k 31.12. 2016	Výdaje celkem	
35367	35385	-286	

*(součet bankovního účtu
153289000207/0100 a pokladny)*

Závěr

Spolek pro opravu varhan v kostele sv. Jakuba staršího, apoštola, v Chotěboři děkuje především všem dárcům, kteří přispěli na projekt, děkuje také všem svým členům za obětavou a nezištnou činnost a vyjadřuje naději na zlepšení stavu zapojení veřejnosti jak široké, tak veřejnosti úzce spjaté s Řím. kat. farnosti Chotěboř.

Tato výroční zpráva byla schválena členskou schůzí dne 8. 4. 2017.

Zpracoval: Jakub Pikla

Přílohy: Stanovy SPOV Chotěboř, z.s. (1x)

Za správnost ručí výbor:

Jakub Pikla, předseda

.....

Pavel Valtr, místopředseda

.....

Ing. Ludmila Pecnová, členka výboru

.....